

'Die acteur moet je z'n gang laten gaan, en die strenger behandelen'

Frieda Pittoors en Robert de Hoog over *Bloedbruiloft* van Lorca

tekst: Karen Veraart

Toneelgroep Amsterdam en Frascati Producties matchen opnieuw jong talent en ervaren acteurs. Frieda Pittoors (65) en Robert de Hoog (24) blikken vooruit op de nieuwe voorstelling van TA-2 / Frascati Producties, *Bloedbruiloft* in regie van Julie Van den Berghe (33). Pittoors, graag geziene, gelauwerde actrice, ging onlangs officieel met pensioen; De Hoog verdiende zijn sporen in de filmwereld en maakt nu zijn theaterdebuut.

RUSTGEVEND

'Via via hoor ik wel vaker dat jonge regisseurs zeggen: we willen graag met Frieda werken. Daar ben ik best trots op! Ik dacht meteen: ja, het lijkt me erg leuk om met een kleinere club in Frascati te spelen. *Bloedbruiloft* kreeg ik 'aangeboden', zo gaat dat, nu ik niet meer vast bij Toneelgroep Amsterdam zit. Sinds oktober is dat. Ik ben de 13de jarig en dan midden in die maand houdt het pardoes op. Nou ja, je krijgt geen vast contract meer, dat is het enige. Ivo (van Hove, red.) zei al meteen: "ik wil heel graag dat je bij het gezelschap blijft." En ja, ik heb voor mezelf ook het gevoel dat ik een goede plek heb in de groep. Het gevoel dat ik een rustgevende functie kan hebben.'

'Het is de ervaring, de leeftijd. Zo is de week voor de première steevast de week van de zenuwen, de week van het dipje. Op het laatste moment kan een regisseur nog veel schrappen en dat is natuurlijk ook triest voor de

mensen die hard gewerkt hebben. Ik heb het idee dat ik daarbij een beetje kan helpen. Niet heel uitgesproken, maar voorzichtig, relativerend. Dat zijn zo van die fasen in het maakproces.'

'Ik ben benieuwd hoe Julie het gaat aanpakken. En ja, Robert moet ik ook nog leren kennen. Dat is het fijne aan theater, dat je nieuwe mensen leert kennen. TA is natuurlijk 'thuis', en ik ben ook blij dat Chris (Nietvelt, red.) in deze productie zit – ik ken haar al heel lang, zij is iemand met wie ik veel

kan bespreken – maar dat er af en toe nieuwe mensen bijkomen, dat is goed, en coproducties vind ik ook altijd interessant. Je ziet vaak dat elders mensen op een andere manier tot een stuk komen.'

SAMEN

'Voor mij is het belangrijk dat je met elkaar een toneelstuk maakt. Ik ben van de samenwerking. Ik vind het bijzonder hoe een stuk kan ontstaan in de manier waarop mensen op elkaar reageren. Dat de één in zijn spel iets aanbiedt en de ander iets ontvangt. En dat er zo langzaam maar zeker iets groeit. Dat heb ik altijd gehad en heb ik nog steeds, in tegenstelling tot wat er nu aan de hand is: dat men veel met vedetten werkt. Je cast een persoon die bekend is van film en televisie, zet die in een toneelstuk, en groepeer daar wat omheen. Dat staat haaks op het ensemblegevoel: samen het stuk tot z'n recht laten komen. Al is het waar dat er veel mensen op vedetten afkomen, dat kan ik niet ontkennen.' 'Maar als ik *Bloedbruiloft* zo lees, dan denk ik dat dat een 'samenstuk' wordt, waaraan we iedere dag werken, waarbij er kan worden gezongen en gepraat. Dat hoorde ik ook een beetje in de woorden van Julie, ze vertelde dat ze een groot bewonderaarster is van Christoph Marthaler, die ook zo werkt. Ik hou ervan als iedereen op de scène is, dat je het gevoel hebt: dit is mijn huis. Hier woon ik

en hier zijn mijn kinderen, kleine kinderen. Wie weet dat we zo'n soort familie krijgen. Dat hoop ik. En ik denk wel dat het erin zit.'

RIJK

'Lorca was van rijke huize, maar zijn stukken waren zeer sociaal geëngageerd. Hij was geïnteresseerd in de Andalusische zigeunercultuur, de muziek. Daarom was mijn associatie ook meteen: muziek op de scène. En wat natuurlijk interessant is, in het licht van deze tijd: in *Bloedbruiloft* raken families verwickeld in een eerwraak-kwestie. Hier zijn er Turkse en Marokkaanse gezinnen die ook met die gegevens leven. Daar moet je toch aan denken. Niet dat je het zo expliciet moet laten zien op toneel maar er zijn parallellen. Dat soort dingen vind ik altijd interessant.' 'Als kind heb ik ooit Lorca-gedichten voorgedragen voor de televisie. Het ging over Pasen en werd ook rond die tijd uitgezonden. Ik denk dat ik 12 jaar was. Dat is zo leuk! Dat je een schrijver 50 jaar later opnieuw tegenkomt – dat maakt het leven rijker. In het stuk zijn drie rollen voor mij bij elkaar gebracht. Het resultaat is een volkse vrouw die veel wijsheid heeft, die heel veel weet – en ziet. Ik denk dat ik veel op de scène aanwezig zal zijn.'

WEGWIJS MAKEN

'Volgens mij biedt TA-2 een fijn bedje voor beginnende regisseurs. Zelf vind ik het vreselijk leuk om te doen, jonge mensen op een zachte manier wegwijs maken in hoe je met acteurs moet omgaan.

Ben beetje helpen...Ik kom er nooit tussen, maar ik praat achteraf met de regisseur: dat zou je zo kunnen aanpakken, die moet je z'n gang laten gaan, en die strenger behandelen. Meestal werkt dat goed.'

BIG SMILE

'Ergens dit seizoen, na een voorstelling, kwam ik Ivo tegen. Hij zei dat hij *Bloedbruiloft* voor mij in gedachten had. Ik liep de hele avond met z'n big smile door de schouwburg! Vanaf m'n vijfde ben ik aan het 'spelen', ik moest en zou naar de Toneelschool, maar in eerste instantie werd ik helemaal niet aangenomen. Uiteindelijk deed ik auditie voor een rol in *Skin*. Die kreeg ik, de hoofdrol. Op die filmset ben ik volwassen geworden, qua spelen. Hier ging ik over m'n schaamte heen, hier durfde ik te huilen, scènes te spelen waarin ik in m'n broek moest plassen. Er was iets gebeurd. En toen werd ik aangenomen, 18 was ik, Toneelschool Amsterdam.' 'In het eerste jaar moet je een groot aantal voorstellingen zien, en mijn allereerste was *Romeinse Tragedies*. Het publiek mag tijdens dat stuk het toneel op, en daar stond ik: tussen de acteurs van TA op het podium - zo voelde dat voor mij. Terwijl ik natuurlijk alleen maar mocht kijken. Maar vanaf dat moment wist ik, dit is wat ik wil: TA. En ik was helemaal verliefd op toneel-spelen, waanzinnig.' 'Ja, en toen kwam dat Gouden Kalf en kreeg ik veel filmaanbod. Dat botste met m'n schoolbestaan. Ik had zo m'n best gedaan daar te komen ik wilde niet stoppen. Maar ik ben ook stronteigenwijs natuurlijk en ik fungeer niet perfect op scholen, nooit gedaan. Uiteindelijk ben ik toch gaan filmen. Maar al die tijd bleef TA door m'n hoofd spoken en na wikken en wegen en audities ben ik nu hier! Chico (Marwan Kenzari, red), een van mijn allerbeste vrienden, zit ook in *Bloedbruiloft*, dat vind ik heel fijn. En Frieda heb ik natuurlijk vaak zien spelen, ik voel me vereerd samen met haar in een stuk te staan. Ik was erbij toen ze officieel met pensioen ging, op zo'n moment realiseer je je eens te meer wat een icoon zij is in de theaterwereld.'

HELEMAAL LOS

'Met Julie heb ik al een gesprek gehad. Ik ga dan helemaal los, die eerste scène meteen, die super-spannend is - ik wou al te veel

eigenlijk. Ik moest tegen mezelf zeggen: rustig aan, dit is nog maar een eerste kennismaking.' 'Ik ga wel al m'n tekst uit m'n hoofd leren voordat ik op de repetities kom. Dat is wat ik inmiddels weet, ik ben dan veel vrijer, kan dan tien verschillende dingen spelen. Mijn grote angst is ook altijd dat ik tekst vergeet, dat ik in de coulissen sta en denk: shit, wat komt er nu? Vervolgens ga je op en verloopt alles volgens plan, maar toch. Goed, ik ben nog jong, ik kan me ook wel indenken dat als ik, zeg maar, vijf keer een voorstelling heb gespeeld, dat het er dan wel in zit. Ik doe bewust nu even geen film of tv-dingen, ik wil m'n hoofd leeg hebben en focus-sen op dit stuk. Omdat het voor mij heel eng en spannend is, de eerste keer.'

GROTE HOOGTE

'Lorca's werk is gedurfd in het licht van zijn tijd, non-conformistisch. Zij die hun eigen dingen durven blijven schrijven, niet terugdeinzen voor censuur, ik heb er diepe bewondering voor. En ik vind *Bloedbruiloft* een bijzonder stuk: al vanaf de eerste scène weet je hoe de verhoudingen liggen, proef je de sfeer. Hij zet meteen hoog in en weet uiteindelijk toch te komen tot een nog grotere hoogte, door steeds weer even terug te schakelen, heel knap geschreven. Ik las de eerste scène en dacht: wat is hier veel te spelen, wat gebeurt er véél. De dialoog gaat in principe over één onderwerp, maar er is zoveel subtekst. En er komt een componist bij, dat is tof: je eigen muziek.'

SUPERBELANGRIJK

'Als het werkt en ik laat zien dat ik m'n best heb gedaan, dat er een heel goede rol staat, dan zullen er hopelijk meer volgen. Ik ben blij met mijn start bij TA-2. Stel dat ik meteen in *Othello* zou staan of zo, gigantisch, té groot. Maar dit is vrij rustig, het voelt een beetje alsof ik nu mee mag voetballen in het 2de met een mogelijk vooruitzicht straks in het 1ste te gaan spelen. En wat superbelangrijk is: TA-2 trekt ook jonge kijkers, prikkelt jongeren om naar het theater te gaan. Waar ze zullen zien - en dat is nodig met die bezuinigingen nu - dat toneel wél heel bijzonder is, en dat het wél thuishoort in de Nederlandse maatschappij. En dat het, zoals bij mij destijds met *Romeinse Tragedies*, zo inspirerend kan zijn, dat het je leven kan veranderen.'

FRASCATI PRODUCTIES DAVY PIETERS

Belangrijkste eigenschap:

Trouw; nieuwsgierig.

Idee van geluk:

Eenvoud. Een herinnering. Samen zijn met mijn vrienden, samen dansen en slapen, op een plek waarvan wij op dat moment denken dat we daar alleen zijn.

Wie zou je willen zijn:

Ik zou graag een jongen zijn. Maar naar een figuur als een Dolly Parton ben ik ook benieuwd.

Waar zou je willen wonen:

In een ander zonnestelsel.

Favoriete bestemming:

Tokyo is een geweldig gestoorde en spectaculaire plek en het kleine dorpje in Frankrijk waar ik vroeger met mijn familie elk jaar kwam, daar keer ik ook graag naar terug.

Favoriete vogel:

Paradijsvogel. Bouwt van takjes een hutje met een rond dak. In de omgeving zoekt hij naar takjes, bloemen, steentjes en blaadjes in dezelfde kleur, die hij op staptjes in het hutje legt. Daarna maakt hij de omgeving schoon met een takje tussen zijn snavel. Een klein bezempje, als het ware. Dan gaat hij zitten wachten voor de ingang tot er een vrouwtje langskomt. Als zijn hutje haar bevalt, gaan ze samen dansen.

Favoriete dichter:

Matsuo Basho. Het moment van een verandering kunnen vangen in drie regels vind ik wonder-schoon. Zijn werk is extreem uitgepuurd en zuiver in zijn essentie.

Aan welke historische figuur heb je de grootste hekel:

Lodewijk XIV van Frankrijk vind ik echt een van de grootste aanstellers uit de Europese geschiedenis.

Favoriete naam:

Naoko.

Levensmotto:

Je moet het niet te serieus nemen, maar je moet het wel serieus doen.

Davy Pieters (1988) kreeg de Henriëtte Hustinxprijs voor haar afstudeervoorstelling *Playwood* (2011). Bij Frascati Producties maakte zij *What Remains* (2012) en *An Elephant* (2012). Lees meer over haar werk op frascatiproductions.nl/makers.

BLOEDBRUILOFT

JULIE VAN DEN BERGHE / TA-2 /

FRASCATI PRODUCTIES

do 28 nov t/m za 14 dec (beh. 2, 5, 8 & 9 dec)

première zo 1 dec

Frascati 1, 20:30

wo 4 dec cursus **Kijk Theater!** door
Tobias Kokkelmans

TICKETS VOOR DEZE VOORSTELLING
ONLINE € 2 GOEDKOPER
FRASCATITHEATER.NL

reageer op dit interview: #bloedbruiloft

'Op die filmset ben ik volwassen geworden, qua spelen. Hier ging ik over m'n schaamte heen.'

Julie Van den Berghe (1981) studeerde in 2010 af aan de regieopleiding van de Amsterdamse Theaterschool. Haar afstudeervoorstelling *De Coup/e* van Mark Ravenhill werd bekroond met de ITs Ton Lutz Award. Meteen daarna regisseerde ze bij Frascati Producties een nieuwe tekst van Marjolijn van Heemstra, getiteld 2012. Momenteel werkt Van den Berghe als huisregisseur bij NTGent. Hier maakte ze onder andere *Messen in Hennen* (2011, remake), *Het meisje dat te veel van lucifers hield* (samen met Frascati Producties, 2011) en *Een lolita* (2012), een 'theaterhit in wording' volgens De Standaard. Van den Berghe houdt van rauwe thema's als liefde, schuld, dood en vergiffenis en schuwt het grote gebaar en de theatrale abstractie niet. In haar werk zoekt ze naar uitersten: speels en tegelijk barok, jubelend en tegelijk inktzwart.

Frieda Pittoors stond al op haar achtste op de planken in het professionele theater in België. Vanaf de jaren zeventig was ze ook in Nederlandse theaters te zien, onder andere bij Proloog, Sater, Het Zuidelijk Toneel, Maatschappij Discordia en ZT Hollandia. Sinds 2005 is zij verbonden aan Toneelgroep Amsterdam. Ze speelde o.a. in *Romeinse tragedies*, *Antonioni Project*, *Teorema*, *Maeterlinck en Kinderen van de zon*. Voor haar rollen in *De Russen!* en *Tartuffe* werd ze onderscheiden met de Colombina 2012.

Robert de Hoog sleepte met zijn filmdebuut in de film *Skin* zowel een Gouden Kalf als een nominatie voor een International Emmy Award in de wacht. Daarna was hij o.a. te zien in de films *Schemer*, *Steekspel*, *Black Out* en *Nova Zembla*. Onlangs speelde hij de hoofdrol in *Love Eternal* (2012) van de Ierse regisseur Brendan Muldowney. Dit jaar is De Hoog behalve in *Bloedbruiloft* te zien in het derde seizoen van de BNN-serie *Feuten*, de film *App* en met een gastrol in de nieuwe Engelstalige detectiveserie *Crossing Lines*.

Karin Veraart studeerde Slavische taal- en letterkunde en theaterwetenschap aan de Rijksuniversiteit Groningen en het Instituut voor Theater, Muziek en Cinematografie in Leningrad. Ze schrijft sinds 1992 voor de Volkskrant, onder meer voor de Kunstredactie (sinds 1997) en als theaterrecensent. Daarnaast is ze freelance journalist.

TA-2 is het platform van Toneelgroep Amsterdam voor de ontwikkeling van (regie)talent. In dit kader brachten TA-2 en Frascati in het verleden al *Rashomon-effect* in een regie van Joachim Robbrecht. *Bloedbruiloft* wordt het tweede project binnen deze meerjarige samenwerking, die gericht is op een stapsgewijze ontwikkeling van het regisseurschap, waarbij beide partners hun expertise inzetten en het werken binnen grotere organisaties centraal staat.

